

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Oct
Pe o jumătate de an . . . 12 Oct
Pe trei luni . . . 6 Oct
Pentru România şi
serbia . . .
Pe un an . . . 24 Oct
Pe o jumătate de an . . . 12 Oct

9418708 Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 16

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tarife
și învolsă.

Manuscrisurile se în-
napoiacă.

Comemorarea unui erou dispărut.

Baronul David Urs de Marginea, eroul dela Medole și Lissa.

Săptămâna trecută s'au implinit 49 ani dela luptele glorioase ale marinei și armatei austro-ungare, date în jurul insulei Lissa, cari s'au terminat cu înfrângerea flotei italiene. Această aniversare, devenită cu deosebire acum actuală când stăm lăcuși în lupte îndârjite cu Italia, a dat prilej ziarului din Monarhie să evoce în memoria generațiilor de astăzi luptele glorioase în contra Italianilor de acum 49 ani și să aducă elogii flotei austro-ungare, comandată de amiralul Tegetthof, pentru victoria strălucită repercutată în anul 1866 asupra flotei italiene.

Meritele viteazului amiral Tegetthof în lupta navală dela Lissa sunt incontestabile și cu drept cuvânt presa Monarhiei le-a relevat ca pildă de urmat în zilele prin cari trecem. Ceea-ce însă ne-a afins dureros a fost că ziarele straine n-au amintit cu acest prilej și pe apărătorul eroic al insulei Lissa Baronul Urs de Marginea, sau și dacă i-au amintit în trecut numele, nu i-au dat partea însemnată ce-i se cuvine în luptele dela Lissa. S'a observat deci și cu acest prilej cunoscuta atitudine ignorantă a presei straine, care, când e vorba de eroii români, preferă să retacă faptele lor...

Scopul acestui articol nu este însă să începem o polemică pe tema: cui revine meritul pentru învingerea armatei noastre la Lissa. În privința aceasta ne restrângem a cita aici părerea distinsului general de divizie Rieger, care acum câțiva ani, fiind în calitate de colonel câteva conferințe în fața corpului ofițeresc din Braşov și Sibiu despre viața și faptele baronului Urs de Marginea și insistând cu deosebire asupra luptelor din jurul insulei Lissa, al cărei comandant viteaz a fost baronul Urs, a spus între altele:

„Că venită lucrurile așa, ca Tegetthof cu toată forța sa intactă să dea peste o flotă, care intră în acțiune în cele mai rele condițiuni, aceasta este meritul apărătorilor de pe insula Lissa.“

Dealfel în folletonul de azi dăm o scurtă descriere a luptelor dela Lissa, tot pe baza comunicărilor făcute de generalul Rieger, din care se învederează în mod lămurit me-

ritale neperitoare ale baronului Urs de Marginea.

Fiind la ordinea zilei tocmai aniversarea luptei dela Lissa, a fost firesc ca acei dintre noi — ce-i drept cam puțini la număr — cari n-au pierdut din vedere cultul eroilor noștri, să ne aducem aminte în zilele acestea și de baronul Urs de Marginea, soldatul și fruntașul nostru distins din trecut, care a făcut a-lăta cinste neamului, pentru care s'a frământat și a muncit până în clipa morții sale. Și e atât de firească această evocare în memorie a faptelor baronului Urs tocmai în zilele acestea, când ne pregătim să venerăm memoria acelor, cari își dau astăzi tributul de sânge pentru Tron și patrie.

Un cunoscut și admirator vechiu al neuitatului erou dela Medole și Lissa, d-l major L. P. din Braşov ne scrie din acest prilej următoarele:

Aniversarea luptei dela Lissa ne poartă cu gândul la unul dintre fruntașii și eroii neamului românesc, la baronul David Urs de Marginea, cavaler al ordinului Maria Terezia, cel mai mare ordin pe care-l are vre-o împărăție, și unicul Român, care a fost distins cu această înaltă decorație.

Precum popoarele culte și recunoscătoare își prețuiesc și comemorează pe oamenii lor mari, se cuvine să ne prețuim și noi Românii pe oamenii noștri mari, cum a fost de pildă și neuitatul bar. Urs de Marginea, luptătorul curajos dela Medole (Solferino) și mai târziu, reactivându-se, comandantul viteaz al insulei Lissa. Fiind azi tocmai la ordinea zilei aniversarea luptei dela Lissa, e întrebare că ar fi putut oare câștiga amiralul Tegetthof marea victorie dela Lissa, dacă trupele de pe insula Lissa, comandate de bar. Urs, n'ar fi primit de atâtea pagube flotei italiene?...

În Aprilie anul viitor se implinesc 100 de ani dela nașterea baronului Urs. Cuvine-se dar ca centenarul nașterii sale să fie sărbătorit cu demnitate. Pe cât știu pentru centenarul nașterii poetului redeșteptării noastre Andrei Mureșianu, care se implineste tot anul viitor, s'au făcut pregătiri din partea Asociației noastre culturale. Nu știu însă, să se fi făcut aceleași

demersuri și pentru comemorarea centenarului bar. Urs.

Grănițerii baronului Urs au murit, școlile lor s'au statificat, de baronul Urs de-abea ne mai aducem aminte. Trist dar adevărat! Colonelul Rieger, fost comandant al regimentului 2 de infanterie iar azi Feldmareșal-leutenant în ministerul de războiu ne-a arătat la timpul său, prin câteva conferințe ținute în fața corpului ofițeresc din Braşov și Sibiu, meritele însemnate ale bar. Urs pe terenul militar. Conferința d-lui Rieger s'a publicat în »Gazeta« iar acum de curând și în »Românul«. Deosemena a apărut și în calendarul »Asociației« un folleton reproduc din »Gaz. Tr.« despre viața și activitatea bar. Urs. Despre activitatea sa pe terenul școlar-național și cultural nu s'a publicat însă până acuma nimic mai deosebit.

La o eventuală sărbătoare a marelui nostru erou și fruntaș în anul 1916 pun cu plăcere la dispoziția celor în drept planurile necesare, pentru a se putea ilustra în mod precis faptele sale militare dela Medole (Solferino) și Lissa. Aceste planuri, cari se află în posesiunea mea, au fost lucrate cu mare precizie de fi părintelui Maximilian din Braşov, dintre cari unul este absolut al academiilor de arte din München, iar azi se află înrolat pe câmpul de onoare.

Deși războiul actual, al cărui sfârșit nu se poate prevedea, va amâna poate proiectul unor serbări comemorative, totuși atragem atențiunea celor în drept asupra propunerii de mai sus, ca să se ia la timp măsuri pentru edarea unui volum, care să conțină o dare de samă amănunțită despre viața și faptele eroului dela Medole și Lissa. Acest prinos, pe care suntem datori a-l aduce memoriei baronului Urs, — așa credem, că nu se mai poate discuta.

Bulgaria și presa Engleză.

»Westminster Gazette«, ocupându-se de situația din Bulgaria, scrie între altele, că tratatul dela București nu corespunde condițiilor etnografice ale Balcanilor. Trebuie reînnoit tratatul dela San Stefano, acesta fiind singurul care împlinește toate aspirațiile naționale ale poporului bulgar. Sir Grey tinde chiar să realizeze această concepție.

Rușii despre înfrângerile lor.

Părerea cercurilor competente — Milioane de soldați angajați în luptă.

Agencia rusească Westnik a transmis cu data de Luni următoarea telegramă ziarelor din streinătate:

»Cercurile competente rusești socotesc forțele dușmane concentrate pe frontul rusesc din Marea Baltică până spre Bessarabia la 70 diviziuni germane, 48 austriace, 4 diviziuni de cavalerie germană și 11 austriace.

Între Vistula și Bug operează cel puțin 750.000 oameni, printre cari 500 de mii germani.

În fata liniilor întărite din Novo-Georgievsk și Ivangorod, sânt patru corpuri ale dușmanului.

Nu se știe încă dacă dușmanul a adus aci artileria sa de calibru mare; cercurile competente spun că, pentru moment, acțiunea artileriei grele nu a sosit încă. Lupta se dă actualmente lângă pozițiile înaintate în contra ante-gardelor dușmane.

Dar fiindcă germanii operează simultan în contra unui număr de trei cetăți, e de prevăzută că aceste operațiuni nu vor lua curând caracterul unui război de asediu, de oarece le va trebui contingente însemnate spre a înconjura în același timp aceste trei puternice cetăți. De asemenea e puțin probabil că dușmanul ar putea cuceri printr'un asalt aceste trei cetăți sau chiar una din ele; e de prevăzută că dușmanul va întreprinde acțiune contingente spre a asedia aceste cetăți și va arunca grosul forțelor sale pe câmpul de luptă.

Până acum, sforțările dușmanului de-a forța trecerea Narew-ului au fost zadarnice; dar chiar de ar reuși să treacă această apă și să se consolideze, acest fapt, spun militarii competenți, nu ar putea avea o înflurire directă asupra situației din Novo-Georgievsk, de oarece trupele ofensive ale dușmanului ar fi mereu amenințate de forțele rusești cari operează spre sud...

În regiunea M. tau, germanii mai continuă să înainteze în direcția de est, dat fiind că trupele rusești au trebuit să se reconcentreze mai înapoi, ele au trebuit să părăsească pozițiile din Șawil.

Dușmanul se străduiește să cucerască nodul din Pon'evege și linia dela Kossedary, dar din cauza pozițiilor noi ale rușilor, ei va întâmpina o opunere energetică.

Cu toate încercările »cercurilor competente rusești« de-a motiva retragerea armatelor rusești, din comunicatul de mai sus se desprinde lămurit situația precară a armatelor rusești în fața ofensivei viguroase a armatelor noastre aliate.

Demersuri diplomatice la București.

Chestia tranzitului pentru Turcia. — Scopul vizitei prințului Hohenlohe.

Presa streină continuă să se ocupe cu demersurile diplomatice ce se fac la București din partea puterilor beligerante. Prilej pentru aceasta le-a dat ziarului streinătății cu deosebire recenta vizită, pe care a făcut-o prințul Hohenlohe, în trecerea sa spre Constantinopol, la București și Sofia. Iată câteva din aceste voci de presă:

Ziarul »Times« afirmă, că prințul Hohenlohe a cerut la București permitera tranzitului de muniții pentru Turcia oferind în schimb furnizarea munițiilor comandate de România în Germania înainte de izbucnirea războiului.

»Lokalanzeiger« anunță din Constantinopol:

Primirea caldă ce au făcut-o turcii prințului Hohenlohe n'are în vedere numai pe lociitorul ambasadorului german, ci personalitatea însăși, dela care cercurile politice turcești așteaptă că va izbucni să stabilească o înțelegere definitivă între România și puterile centrale. Se speră în această înțelegere, care va avea ca urmare și o înțelegere româno-bulgară și bulgaro-turcă precum și determinarea Greciei să-și clarifice atitudinea față de vecinii ei.

Un alt ziar german »Baseler Nachrichten« primește din București următoarea telegramă:

Ministrii Angliei și Franței au făcut un demers pe lângă guvernul român atrăgându-i atenția că prin România trec mari cantități de piese de mașini din Austria și Germania pentru Turcia, piese cari sunt destinate fabricilor de munițiuni din Turcia.

După afirmația »Viitorului« guvernul român a răspuns că datele statistice indică o scădere față de ultimii doi ani și nu o urcare a pieselor de mașini, cari trec prin România pentru Turcia. O interdicție a tranzitului n'ar fi deci justificată.

Memoriul comitetului balcanic din Londra. Din Londra se anunță:

Comitetul balcanic a adresat guvernului tuturor puterilor un memoriu, în care să cere ca puterile

Luptele dela Lissa*).

— 18, 19, 20 Iulie 1866. —

Anul 1866 a fost unul din cei mai grei și mai vijelioși ani pentru împărăția habsburgică. Încorjurate de numărul dușmanilor împărăția austriacă avea să se apere în două părți: în nord în contra Prusacilor iar în sud în contra Italianilor și Francezilor. Astfel armata împărătească se împărți în două părți pornind spre nord și sud întru apărarea granițelor ei.

Ca comandant al insulei Lissa, situată cam la vest de arhipelagul dalmatin, colonelul Urs avea să opereze de aci atacurile flotei italiene în contra coastei Dalmatiei, care se află deja pe atunci sub dominațiunea austriacă. Această insulă atât de importantă din punct de vedere strategic-militar, avea o mărime cam de 115 kilometri pătrați și fiind cam muotoasă și răpoasă nu se aflau pe ea decât satele Lissa, Kut și Comisa și câteva grupuri răslețe

* Din prilejul aniversării a 49-a a acestor lupte, la cari au luat o parte însemnată și baronul Urs de Marginea, reproduc din cele scrise de mine acum câțiva ani despre viața și faptele acestui fruntaș al neamului românesc acest fragment. V. Br.

de case. Când s'ajunse colonelul Urs pe insula Lissa a luat îndată cele mai întinse măsuri pentru a întări din nou vechile cetăți de apărare, cari rămăseră pe insulă de pe timpul când Lissa se află sub stăpânirea Englezilor. În câteva săptămâni insula a fost pusă în stare de apărare și stătea gata să întâmpine orice atac al dușmanului. Prea multe întărituri n'a prea putut face, cel drept colonelul Urs, căci n'avea la îndemână nici brațe îndeajuns și nici prea multe tunuri, dar a făcut tot ce s'a putut.

Cu toate acestea baronul Urs a putut pune în stare de apărare fortul și portul St. George; la coasta nord-estică a insulei a ridicat și înzestrat cu tunuri șapte baterii (redute) puternice în cele mai însemnate puncte de pe coastele insulei și a pus în stare de apărare trei tunuri de apărare în cele mai ridicate locuri ale insulei. Cu totul colonelul Urs dispunea de 88 tunuri mari și mici și de 1835 soldați și marinari. Afară de aceasta insula era legată cu un telegraf (cablu) submarin cu Dalmatia și avea la dispoziție un mic vapor pentru serviciul de recunoaștere, de informațiuni și pentru trimiterea de ordine.

Cu acest mic număr de tunuri și

de ostași baronul Urs a ținut piept timp de două zile unei flote mari și puternice, care dispunea de peste 700 tunuri și peste 30 de corăbii de războiu, înaintea a treia zi când a sosit pe câmpul de luptă flota austriacă sub amiralul Tegetthof, flota italiană, stăbită de luptele de două zile date în jurul insulei Lissa, a fost bătută și risipită în toate părțile.

Dacă baronul Urs n'ar fi susținut timp de două zile, în 18 și 19 Iulie 1866 o luptă atât de hotărâtă în contra flotei italiene, amiralul Tegetthof n'ar fi putut seceră a treia zi în 20 Iulie învingerea sa atât de strălucită asupra flotei dușmane. Această faptă vitejască a baronului Urs și a soldaților săi n-a recunoscut-o numai comanda supremă austriacă, ci însuși dușmanul, care a trebuit să recunoască, că comandantul insulei Lissa se apăra cu un curaj admirabil, cum o spune aceasta deputatul italian Boggio, care se află în ziua de 18 Iulie pe vasul italian »Red. Italia« (Regele Italiei), într'o scrisoare adresată ministrului marinei italiene Depretis.

Iată ce zice în conferența sa despre lupta dela Lissa din prima zi (18 Iulie) generalul Rieger:

»Mica dar brava garnizoană a insulei Lissa însuflețită de spiritul eroic al coman-

dantului ei reînfrânt bar. Urs, a opus puterii dușmane colosale de superioare o rezistență ca-n povești, dacă comparăm numărul și mărimea tunurilor și calitatea mijloacelor de luptă de ambele părți. O flotă de 22 de corăbii italiene, între cari 11 colosuri chirasate cu mult mai bune și mai perfecte ca acelea ale bar. Urs, a fost împledăsată timp de 9 ceasuri dela orice întreprindere hotărâtă; din portul de jumătate câștigat, flota italiană în seosă afară și slăbită a se retrage. Și toate aceste de câteva companii de oameni și câteva tunuri de câmp de după niște redute slabe de pământ și piatră! Flota italiană a fost în măsură atât de mare impresionată de curajul nemaiomenit al apărătorilor, încât nu știa ce să mai înceapă: să reinolască atacul în dimineața următoare sau să renunțe la un nou atac...

Peste noapte colonelul Urs făcu o inspecție generală a fortului și a redutelor de pe insulă, care suferiseră mult în urma bombardării flotei italiene. Multe tunuri erau stricate, redutele slăbite și prin toate părțile zăceau morți și răniți. Cam a treia parte din cele 88 tunuri erau stricate și tot cam a treia parte dintre soldații austriaci erau morți și răniți. Cu toate aceste

soldații rămași în viață, deși le erau slăbite puterile de luptă de peste zi, când au văzut în mijlocul lor pe comandantul iubit, care pentru tot pe câte-o vorbă bună de încurajare, se puseră pe lucru toată noaptea, petecără spărurile făcute în zidurile de apărare, direseră tunurile, încât în revărsatul zorilor insula stătea din nou gata spre apărare în contra atacurilor dușmane. Deși soldații austriaci nu închiseră ochii peste noapte ei erau hotărâți să moară până la unul decât să predea insula.

A doua zi (19 Iulie) cătră amiazi flota dușmană reluă din nou atacul asupra insulei și de astădată cu îndârjire și putere și mai mare. Lupta din ziua a 2-a a durat neîntrerupt 7 ceasuri până seara la 6, fără ca flota italiană să fi putut face măcar un pas înainte.

»Amenințată din toate părțile — zice generalul Rieger — în lupta contra unei flote de 31 vase de războiu, între cari 12 colosuri chirasate, al căror foc grozav copleși întăcirile insulei în astfel de împrejurări grele, mica garnizoană ținută piept colosului inamic și a doua zi, apărându-se eroic și spre seară avu mulțumirea sufletească să vadă pe puternicul dușman cum se retrage din nou departe spre nord,

să intervie pentru o pace stabilă în Balcani, dând posibilitate statelor balcanice să-și aranjeze cu ocazia tratatelor generale de pace, ele între ele, chestiunile de frontieră. Memoriul cere ca statele balcanice să fie în totul independente de puterile mari, al căror amestec a produs todeauna tulburări în Balcani.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice: **Budapesta 28 Iulie.** — Din marea câmpie generală al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

Pe câmpul de războiu rusesc situația e neschimbată. Dușmanul a îndreptat în contra noastră între Vistula și Bug la Sokal un șir întreg de atacuri vehemente, dar fără succes. Spre vest dela Ivanogorod erupțiunea dușmană s'a prăbușit în focul nostru.

La granițele italiene.

Atacurile în contra platoului Dobro au slăbit eri. În unele puncte dușmanul a întreținut un foc puternic de artilerie. Dealtfel eforturile dușmanului s'au redus numai la erupțiuni mai slabe și sporadice, pe cari le-am respins cu ușurință. În ținutul Görz s'a terminat ca și prima, și a doua luptă incomparabil mai puternică, cu un fiasco complet pentru dușmanul agresiv. Cu acest prilej Italianii au dus în luptă în teritoriul între Monte-Sabatino și coasta mării, de-o lățime de 30 kilometri, două corpuri de armată, compuse din cel puțin 12 divizii de infanterie și gloțiși voind să spargă acolo frontul nostru fără considerare la jertele lor în oameni. Pierderile totale ale Italianilor se pot aprecia la 100.000 oameni.

Numai istoria va putea stabili valoarea adevărată a faptelor militare, pe cari le-au săvârșit trupele și conducătorii noștri victorioși în lupta noastră de apărare. Neclintii și nestrămotați trupele noastre stau încă tot acolo, unde acum două luni au dat față cu dușmanul. Aceasta nu se referă numai la pozițiile dela Görz, în jurul cărora a decurs o emulațiune vehementă în două lupte, ci se referă și la întreaga noastră linie de luptă, care a fost stabilită pentru apărarea granițelor noastre sud-estice.

Evenimentele pe mare.

Comandamentul flotei comunică: În dimineața zilei de 27 Iulie cruciătoarele noastre ușoare și unități din torpilele noastre au atacat cu succes linia căii ferate, care se estinde dela Ancona până la Pezaro. Au bombardat cu succes de-alungul coastei stabilimentele stațiilor de căi ferate, garile, magazii, haltele și podurile căilor ferate.

Au nimicit mai multe mașini și vapoare. În Fanu a fost cuprins de flacăra magazinul căilor ferate. În urma acestui incendiu s'a auzit o explozie puternică. În același timp hidroplanele noastre au bombardat în Ancona gara, bateriile, cazarmile și alte edificii militare. Gara a suferit mari stricăciuni și multe mașinării de căi ferate au fost distruse. Focul iscat în unul din tancurile de ulei s'a putut vedea încă dela o distanță de 30 mile. Toate unitățile noastre s'au reintors, fără a suferi vre-o pagubă. Dușmanul nu s'a arătat.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 29 Iulie. — Buletinul oficial al marelui câmpie general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Spre nord-est de Souchez părțile de tranșee, cari în urma unor lupte de dată mai veche se mai aflau încă în mâinile Francezilor, au fost luate azi noapte de trupele sileziene cu asalt. Am capturat patru mitralize.

În Vosgi pe linia Lindenkopf-Barrenkopf au avut loc lupte esasperate. Am respins, după o luptă de mai multe ceasuri pept la pept, atacurile franceze prin contra-atacuri. Într'aceea ne-am recucerit pozițiile noastre pierdute altăieri la Lindenkopf, cu excepția unei părți de tranșee.

La ost și sudost: Între Mitau și Njemen am prins e-i cu totul 1000 Ruși resfirați. Spre ost și sudost dela Rozan atacul nostru înaintază. Am ocupat Kovorov.

Spre nord de Serock pe ambele maluri ale Narew-ului, precum și spre sud de Nazielsk Rușii și-au continuat contra-atacurile, care însă au eșuat complet. Aici și la Rozan am prins 2500 Ruși și am capturat 7 mitralize.

În fața Varșoviei, spre ost de Blonie, am ocupat localitatea. Pierunow. Spre sudost situația trupelor germane este în genere neschimbată.

Situația Bulgariei.

Tratatul turco-bulgar. — Un istoric al alianței balcanice.

Telegrame din Sofia ne aduc următoarele vești despre situația politică a Bulgariei în actualele momente:

În chestia tratatelor turco-bulgare ministrul Petcoff a făcut ziarisților următoarele declarații:

În ultimele zile, schimbări în situație nu sunt. Guvernul menține poziția luată de la început. Faptul principal este că tratativele cu Turcia cari erau întrerupte, au încercat din nou și acum merg foarte repede. Sperăm că zilele acestea să fie iscălită și înțelegerea.

Turcia a primit cea mai mare parte din cererile noastre. Noi am cerut, bine înțeles, mai mult, dar a trebuit, în folosul păcii și al relațiilor de bună vecinătate, să renunțăm la unele din ele. Amănunte nu se pot da încă. Pot însă să vă declar că ne va fi cedată calea ferată care leagă Bulgaria cu

Marea Egee, împreună cu teritoriile de lângă ea. Asupra înținderii acestor teritorii, nu pot să vă spun nimic, de oarece înțelegerea nu este încă fapt îndeplinit.

Bulgaria, în fața acestor cesiuni nu ia nici un angajament. Cesiunile se fac pentru a putea să se mențină buna vecinătate. Din cauza căii ferate aveam zilnic grave neînțelegeri, cari influențau în rău relațiile noastre.

Ministrul a mai declarat că între România și Bulgaria n'au existat și n'au loc acum tratative politice.

Fostul președinte Gheșoff, a scos o broșură, în care face istoricul alianței balcanice, al creării și disolvării ei.

Fostul președinte al consiliului de miniștri declară că Bulgaria este cea mai puțin inovată de distrugerea uniunii balcanice. Pe când în Bulgaria, factori nerăspunzători au făcut unele greșeli, în Grecia și Serbia guvernele însăși sânt acelea cari n'au voit să știe de tratativele sub cari își puseseră semnătura. Tratatul dela București este cea mai mare greșală politică.

Între dușmanii Bulgariei s'au împărțit teritoriul curat bulgar, uitându-se să se garanteze populațiilor lor, autonomia etnică. S'a uitat că cei puternici nu trebuie să abuzeze de puterea lor. Nu în Bulgaria vom găsi pe cei mai mari dușmani ai alianței balcanice. După război, cel dântă în parlamentul bulgar s'a ridicat chestiunea reînnoirii fostei alianțe. Aceasta alianță se va putea realiza dacă se va satisface Bulgaria cu atât mai mult cu cât Grecia și Serbia nu au interese vitale în teritoriile bulgare pe care le-au luat la București.

Marile puteri nu trebuie să uite Bulgaria, dacă vor să asigure o pace durabilă în Balcani. Pentru Belgia și Serbia ele și-au pus în joc totul. Bulgaria ar merite toate. Ea a zdrobit puterea Turciei, greșala făcută în București nu trebuie să rămână nereparată, chiar dacă Bulgaria ar lua târziu parte în războiul actual, ca și Serbia în 1877-78, sau chiar dacă n'ar lua parte de loc, cum n'a luat atunci Grecia. Și atunci, cererile și ale Greciei și ale Serbiei au fost satisfăcute.

Bulgaria are dreptul să fie tratată cum au fost tratați și ceilalți.

Aniversarea ultimului austro-ungar. Sub titlul: „Un an de război” se vestește din cartierul austro-ungar al presei:

Trupele noastre, luptând cu succes pe amândouă teatrele de război, serbează aniversarea acelei zile decisive, când a plecat ultimul austro-ungar. O întreagă lume de dușmani a năpădit de atunci asupra puterilor centrale strâns unite și multe încercări grele au fost impuse armatelor noastre. Dar astăzi pe când dușmanii noștri ocupă numai o fâșie îngustă din teritoriul Galiei estice și a pământului alsacian, pe atunci mâna Germaniei apasă asupra aproape întregii Belgii, precum asupra teritoriilor celor mai bogate ale Franței, iar în nord-est armatele aliate se află adânc în Polonia rusească, cu gurile tunurilor lor îndreptate în contra fortărețelor celor mai mari ale imperiului Țarilor, iar în sud-vest cel mai nou inamic al nostru jertfește multe mii de vieți omenești, fără a putea face o spărțură în zidul combatanților noștri.

La Dardanele stă neclintit de pază al treilea aliat al nostru.

Armatele aliate vor ști să purgă în camaraderie de arme fidèle calea pe care au pornit, până la sfârșitul glorios.

Rezultatul blocadei engleze.

Din Berlin se anunță: Revista engleză „Economist” publică un articol, al cărui autor întreabă dacă politica de blocadă engleză în contra Germaniei nu face mai mult rău Angliei decât Germaniei. Rezultatul practic este mobilizarea științei și tehnicii germane pentru găsirea mijloacelor permițând Germaniei, ca să-și păstreze banii în țară, în loc de a-i cheltui pentru importățiuni. Din contra Anglia abia poate găsi în țară bani, pentru a plăti importățiunile, de care are absolută trebuință blocada engleză. În loc de a slăbi Germania, blocada i-a mărit forțele.

„Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor”.

Transport din n-rul trecut 5130 c. 81 f.

Cu prilejul reînnoirii abonamentului contribuie:

D-l Georgiu Burlea paroh în Bărcan . . . . . 2 »
D-l G. C. Gotsmann comersant în Brețcu . . . . . 2 »

La oaltă 5134 c. 81 f.

ȘTIRI.

— 29 Iulie n. 1915.

Distincții militare. Crucea pentru merite militare cl. 3 cu decorația de războiu s'a conferit sublocotenentului i. r. Dumitru Basarab din reg. 4 de art. de cetate.

Crucea de aur pentru merite pe funta medaliei de vitejie s'a conferit stegarului i. r. Laurențiu Radu din comp. de sappeuri 2/9.

Cu medalia de aur pentru vitejie a fost distins sappeurul Anna Candin din bat. de sap. Nr. 12.

Cu medalia de argint pentru vitejie au fost distinși: caporalul Petru Ciric și fruntașul Dionisie Fărcaș din reg. 62.

Cu medalia de argint pentru vitejie cl. 2 au fost distinși: sergentul Ioan Iuhoș, plutonierul George Foriș, caporalul Ilie Puiaș și fruntașul Ioan Copand din reg. de inf. 62.

Cu medalia de bronz pentru vitejie au fost distinși: sergentul Dionisie Oancea, caporalul Iosif Lucaciu, fruntașul George Mureșan din reg. 62.

Avansamente militare. La rangul de locotenent i. r. a fost avansat Dr. George Popoviciu din bat. de art. de cetate 2.

La rangul de sublocotenent i. r. aspiranții de ofițer: Alexandru Irimie reg. 64, Petru Lazar reg. 82, Petru Volaa reg. 63.

O statistică interesantă. Un ziarist bucureștean a făcut următoarea statistică a ziarelor cotidiene române după simpatia ce le au față de grupările beligerante. Între ziarele germanofile se însiră următoarele ziare: „Ziua”, „Țara”, „Seara”, „Lupta”, „Moldova”, „Minerva”, „Universul”, „Dreptatea”, „Steagul”, „Înainte”, „La Politică” (toate acestea apar în București), „Micare” și „Opinia” (ambele din Iași), cu totul deci 13 ziare germanofile. La aceste se mai adaugă cele două ziare germane, cari apar la București: „Bukarester Tageblatt” și „Rumänischer Lloyd”.

Ziarele rusofile sunt numai cinci și anume: Epoca, Acțiunea, Adevărul, Dimineața și La Roumaine.

Din această statistică au fost scoase ziarele „Viitorul”, „Românul” și „L'Indépendance Roumaine”, cari fiind organele partidului dela guvern observă o mai mare rezervă decât organele partidelor celorlalte.

Moartea generalului italian Cantonno. Din Berna se anunță: „Giornale d'Italia” din Roma publică în numărul său de ieri, că în lupta dela Karst a căzut generalul Antonio Cantonno. Știrea, deși cunoscută de câteva zile, n'a fost publicată până acum, nefiind permis de cenzură.

Iubileul unei reviste române. Din Iași se anunță: Membrii societății „Arhiva” au sărbătorit săptămâna trecută

jubileul de douăzeci și cinci de ani a acestei publicații. În afară de membrii societății au luat parte la serbarea jubileului și numeroase persoane din cercurile noastre intelectuale. Cu acest prilej „Arhiva” a apărut într-un număr comemorativ cuprinzând articole semnate de mai toți colab ratorii revistei.

Pentru fondul ziarisților au trimis cu prilejul reînnoirii abonamentului prin administrațiunea ziarului nostru d-l Vasile Neamțiu protopop în Mica 2 cor; d-l Dumitru Capâlna sublocotenent de contabile în rezervă în Brașov 2 cor, d-l G. C. Gotsman comersant în Brețcu 2 cor. Mulțumite.

Moartea primului tunar din 1877. Din București se anunță: Marți a început din viață încă unul dintre primii ostași cari au înfruntat focul inamicului în 1877. E vorba de căpitanul Mihăescu Petre. Acest căpitan este ostașul care, fiind atunci subofiter în reg. 1 artilerie, a tras primul foc de tun din Calafat asupra Vidinului.

Prizonieri din timpul războiului greco bulgar. Din Balic se anunță: Zilele trecute au sosit ac dintr'o insulă a Greciei, anume Imbris, un grup de prizonieri din timpul războiului bulgaro-grec. Din acei 2800 prizonieri bulgari puși de greci atunci, în intervalul de 18 luni cât au stat acolo, au rămas numai 600. Acești 600 rămași în viață au fost aduși cu un vapor englez în portul Dedeagaci (Bulgaria) unde au fost primiți cu mare entuziasm; din aceștia 200 făceau parte din teritoriul Cadrilaterului român și au sosit acum la vetrele lor. E lesne de închipuit marea surpriză a soțiilor și copiilor pentru că aceștia li credeau morți.

Germanii pregătiți pentru campania de iarnă. Din Berlin se anunță: Administrația armatei comunică constatarea făcută că trebuințele de haine calde pentru o eventuală campanie de iarnă, sânt satisfăcute chiar de acum.

Atentorii executați la Sofia. Doi din autorii atentatului de la Cazinul Municipal, asândiți la moarte de consiliul de războiu, au fost spânzurați luni în curtea închisorii din Sofia. Sunt atentatorii Ito Santoff și Vicenti. A asistat un public foarte numeros. N'au putut însă asista decât persoanele prezuate cu biletele speciale. Atentatorii au ascultat sentința de condamnare la moarte cu sânge rece. Ba Vicenti a cerut ei singur să i se treacă frânghia în jurul gâtului.

O propunere americană. Din Berlin se anunță: — Măgadarul american Wannamaker a făcut propunerea și pre-a discuta cu toată seriozitatea, ca Statele-Unite să rîscun pere Belgia d-la Germania cu 20 milioane lire sterline și să restituie popoului belgian. Ideea este așa de englezescă, încât nu putea să ră-ară decât în capul unui american.

Muzică la promenadă. Începând din 29 Iulie n., muzica orașului va concerta în fiecare săptămână Marți, Joi la oarele 5 p. m. și Dimineața la oarele 11 1/2 în parcul Rudolf, iar Luni Mercuri Vineri și Sâmbăta la oarele 5 p. m. la promenada de jos.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu; Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

In loc de benzin!!

recomandăm sub responsabilitate deplină

Bensolint

care se poate folosi fără îngăduială din oficiu.

50 Coroane arvănă anticipativă.

KELLNER și SCHANZER,

Budapest, Kálmán-u. 3.

Depositor de locomotive, motoare, mașini pentru economie, mori. 2-5

„ARDELEANA”

instituit, de credit și economii societate pe acții Orăștie.

Aviz.

La institutul nostru află aplicare imediat doi practicanți cu praxă bună de bancă; salariu lunar până la 150 cor. Reflectanții să-și înainteze documentele, prin cari dovedesc praxa de bancă, iar în cerere să amintească, că intru cât stau sub deobligământ militar. Orăștie-Szászváros, la 28 Iulie 1915.

Diracțiunea.

pentru a găsi s'out în afară de bătaia de tunuri...

Cu o mare mândrie și mulțumire sufletească putură apărătorii viteji ai insulei în frunte de neîntrecutul lor comandant să privească la rezultatul zilei a doua de luptă. În același timp însă mari griji trebuie că i-au muncit cugetându-se la ziua următoare și ne având nici o știre și neștiind de le va veni oare, sau nu, în ajutor flota austriacă. Dușmanul stricând legătura telegrafică, apărătorii insulei se aflau cu totul izolați de coasta dalmatină și de celelalte posturi austriace. Pe lângă aceasta ei erau după a doua luptă și mai obosiți și mai neodihniți și și mai puțin la număr ca în seara premergătoare.

Însă eroul dela Medole nu eră omul care să-și piardă curajul. N'a ridicat el doar degeaba o ultimă rezervă de rezervă pe platoul cel mai înalt al insulei! În caz de retragere aici avă să se dea ultima luptă pe viață și pe moarte. A chemat deci la sine pe toți subalternii săi din toate unghiurile insulei și le-a spus hotărât și lămurit că dacă dușmanul va pune piciorul pe insulă și se va face stăpân pe celelalte redute, atunci el e decis să nu se lasă

nici mort ci va apăra până la cea din urmă picătură de sânge ultima redută de rezervă. La auzul acestor vorbe din gura acestui Leonida al armatei împărătești, un fior sfânt a trecut prin inimile ofițerilor și soldaților austriaci și într'un gând și dor au jurat că vor urma până în ultima clipă a vieții lor pe neîntrecutul lor comandant.

Soartea nepătrunsă de mintea pământeanului n'a voit să pună însă și pentru a treia oară la încercare vitejia apărătorilor insulei Lissa, căci a treia zi dimineața le veni ajutorul dorit: flota austriacă sub conducerea viteazului admiral Tegetthoff. Când pătrunse soarele negura de-a ce se lăsase peste mare — eră pe la oarele 10 dimineața — se lvi din direcția spre nord-vest flota împărătească care se apropia majestos și așezată în linie de bătaie spre flota italiană, care tocmai se pregătise pentru atacul al treilea asupra insulei. Văzând însă flota austriacă, vasele italiene sacură, stângă împrejur și se pregătiră la raptul capului pentru atacul neașteptat din spate. Lupta se începu și în scurt timp flota italiană a fost nimicită și spulberată în toate părțile.

»Că veniră lucrurile așa, ca Te-

getthoff cu toată forța sa intactă — zice generalul Rieger în conferința sa — să dea peste o flotă, care intră în acțiune în cele mai rele condițiuni, aceasta este meritul apărătorilor de pe insula Lissa. În cele trei zile de rezistență, ei pricluiră inimicului atâtea pagube, încât aproape nici un bastiment (corabie) nu eră întreg: o chirasată scoasă din luptă, întreaga flotă slăbită în mod considerabil prin consumația imensă de cărbuni și munițiune și prin oboseala întregii trupe, care luptase timp de 3 zile fără succes, precum și prin însemnate pierderi de oameni și material. Partea apărătorilor insulei la victoria dela Lissa este deci extraordinară și istoria va însemna pe lângă numele Tegetthoff și pe cel al baronului Urs »

Pentru aceasta nouă faptă de vitejie neîntrecută colonelul baron Urs a fost decorat cu »Coroana de feră cl. II și cu acest fapt și-a încheiat definitiv cariera militară retrăgându-se la începutul anului 1867 din nou la penzie.

v. br.